

Osaamisen kehittäminen on koko kouluyhteisön asia - yksin tekemisen kulttuurista kohti oppivan yhteisön mallia

26.9.2019

Mirja Tarnanen

uuttaluova.fi

Korkea koulutus
ja osaaminen

Autonomia

Työtyytyväisyys

Työn arvostus

Reformien
kohtaaminen

Autonomia

Perehdytys

Rakenteet

(Esim. Taajamo & Puhakka 2019; Kunnari, Ilomäki Toom 2018; Välijärvi 2011)

Opetuksen ja oppimisen kansainvälinen TALIS 2018 - tutkimus korostaa opettajien täydennyskoulutuksen tarvetta ja ennakoi tulevaisuuden täydennyskoulutuksen keskittyvän entistä enemmän työyhteisöjen kehittämiseen (Taajamo & Puhakka 2019). Samaan aikaan täydennyskoulutuksen tulisi vastata opettajien yksilöllisiin tarpeisiin ja tarjota inspiraatiota oman opetuksen kehittämiseen (Taajamo & Puhakka 2019).

(TALIS 2018 -tutkimus, OECD)

Ammatillinen kehittyminen - uutta luova asiantuntijuus oppivassa yhteisössä

Mitä ammatillisesti kehittyvässä koulussa
tapahtuu yksilössä ja yhteisössä?

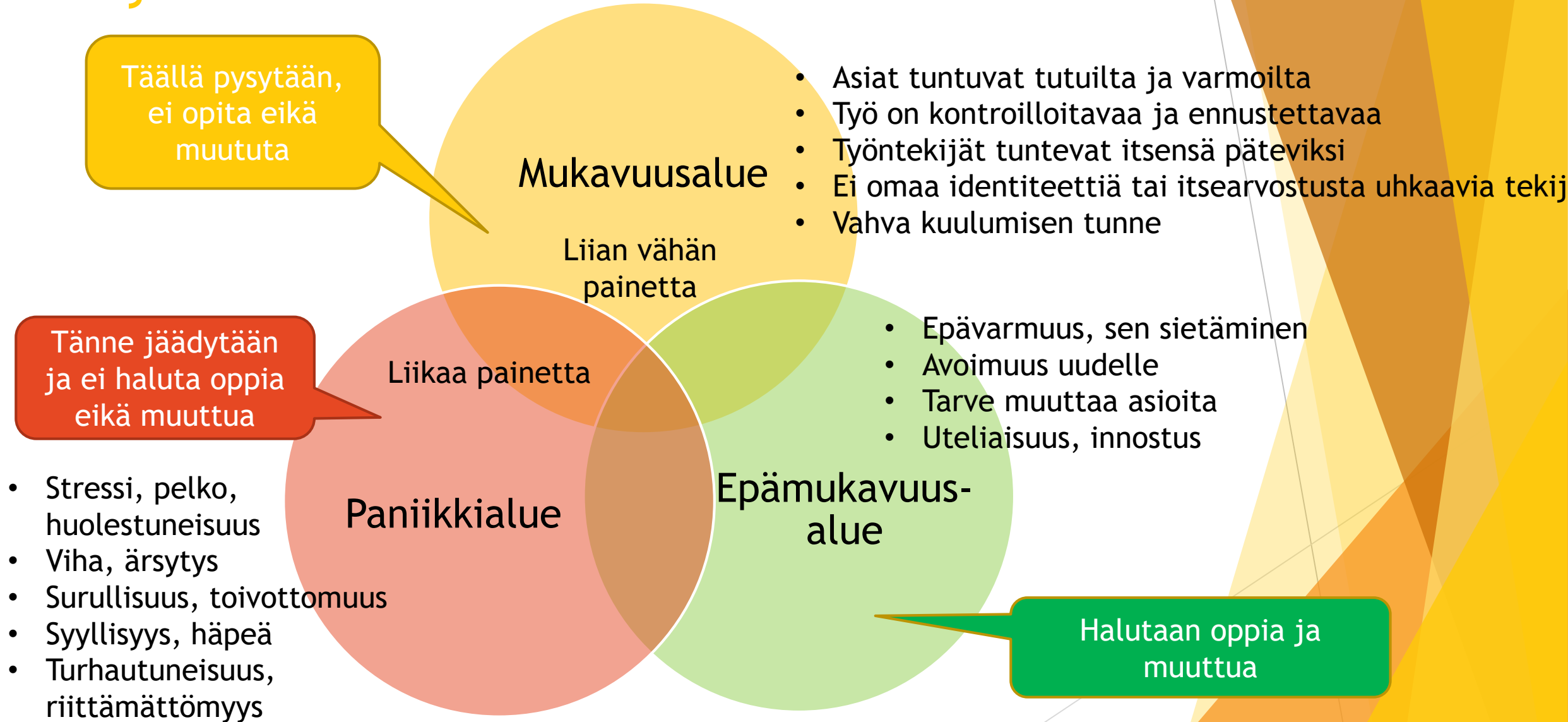
- ▶ Ammatillinen kehittyminen (esim. Guskey 2002; Avalos 2011)
  - ▶ Omien uskomusten haastamista
  - ▶ Tietoisuutta koulun toimintakulttuurista ja sen kehittämisestä
  - ▶ Olennaista on tukea emotionaalista ja kognitiivista sitoutumista yksilöllisesti ja kollektiivisesti

Where the
magic happens

← Your
comfort
zone

Kun yhteisössä kohtaavat ”eri alueet”

<https://youtu.be/UuSWov4M0Tg>

<https://www.uuttaluova.fi/>

Koulu oppivana yhteisönä

Senge (1990, 2012)

MENTAALIMALLIT

Tietoisuus käsityksistä, uskomuksista ja arvostuksista ja niiden tekeminen läpinäkyväksi

Yhteinen ja jaettu visio tarkoituksesta ja suunnasta.

JAETTU VISIO

SYSTEEMINEN AJATTELU

Henkilöstä, käytänteet, rakenteet, ohjausjärjestelmät sekä muut elementit, jotka yhdessä muodostavat prosessin

YKSILÖN OSAAMINEN

Sitoutuminen ammatilliseen oppimiseen ja oman työn kehittämiseen

Vuorovaikutus ja toiminta henkilöiden ja ryhmien välillä, kollektiivinen ajattelu ja oppiminen

TIIMIOPPIMINEN

Mistä ULA-hankkeessa on kyse?

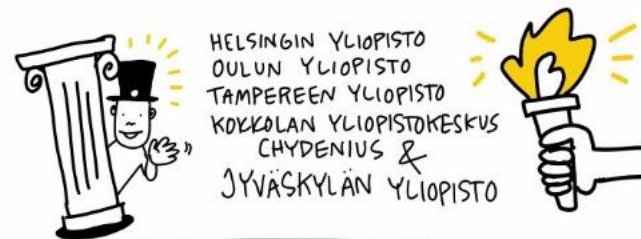
ULA
 UUTTA
 LUOVA
 ASIAN-TUNTIJUUS

- OPETTAJIEN
 perus- &
 kädennys-
 KOULUTUSTA
 SILTAAMASSA

Systeemisen
 ajattelun
 &
 TUTKIMUS-
 POHJAISEN
 TIEDON
 avulla

MITÄ?

TEORIA = KÄYTÄNTÖ

ELINIKÄISEN
 OPPIMISEN
 OPPIJOILLE &
 OPETTAJILLE

TIIMITYÖTÄ yli
 OPPIAINERAJOJEN

OPETTAJAN-
 KOULUTUKSEN
 TOIMINTA-
 MALLEJA

TYÖPAKETIT:

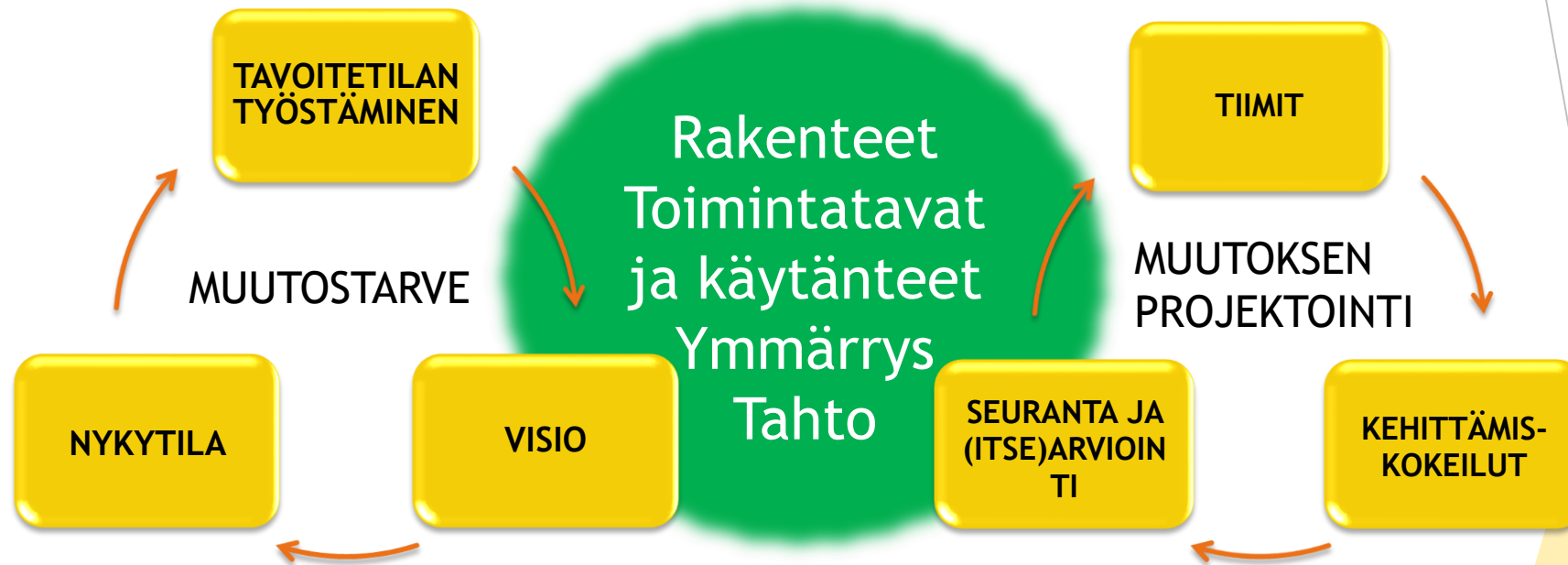
1. ASIAANTUNTIJUUS-
 VERKOSTOT JA
 VUOSI OPETTAJUUS
2. KOULU-
 KOKEILUT
3. JOUSTAVA
 OPETTAJAN-
 PÄTEVYYS/
 KAKSOISKELPOISUUS

Hankkeen ja koulujen yhteistyön rakentuminen

- ▶ Muutos yksin tekemisestä yhdessä tekemiseen ja tiedon jakamiseen edellyttää kokonaisvaltaista muutosta ajattelussa, toiminnassa ja rakenteissa. Tätä muutosta voidaan tukea ja vahvistaa systeemisellä ajattelulla. (Adelman & Taylor 2007; Senge ym. 2012.)
- ▶ Lähestymistavalle keskeistä onkin ymmärtää yksilön ja yhteisöjen oppimiskapasiteetin kasvattaminen yksilöiden kehittymisen, voimaantumisen tukemisen, johtamisen ja toimintakulttuurin muuttamisen kautta. (Senge ym. 2012; Fullan 2016)
- ▶ Kehittämisen- ja tutkimusosaaminen tukemassa kunnan/koulun tarpeiden mukaista toimintaa.
- ▶ Yhteistyötä koko hankkeen elinkaaren ajan ja sen yli.

UUTTA LUOVA ASIAANTUNTIJUUS

KEVÄTLUKUKAUSI 2018

LUKUVUOSI 2018 - 2019

Sama yhteisö - eroavat sisäiset mallit

H2: Joo, no sitten tästä työyhteisöstä ja päätöksenteosta seuraavaksi. Elikkä osallistutko työyhteisössäsi päätöksen tekoon?

Aineenopettaja: No kyllä mä jollain, jossain mitassa. Mä oon apulaisrehtori niin oon mukana siellä jonkulaisessa tai en päättä mut oon mielipiteeni sanomassa ja, mut sanoohan meillä muutkin opettajat, kaikki kyllä otetaan huomioon että. Mut ihan a- mukavasti oon saanu tai otettu huomioon mun mielipiteitä.

H4: No tuota onko sulla vielä täällä sillai tuntenu, oot sä päässyt osallistumaan päätöksentekoon tai?

Aineenopettaja: No en nyt ainakaan vielä juurikaan mitenkään että erityisesti. Yritän miettiä jotain esimerkkiä mut ei kyllä tuu nyt mieleen, mieleen. Totta kai niinku tossa vaikka nyt noitten ysiluokkalaisten luokanvalvojien kanssa mietitty jotain juttuja, kai siinä nyt sit pääsee vaikuttamaan mitenkään tälleen niinku suuremmassa mittakaavassa oo, oo kyllä mitenkään kokenu semmoista mahdolliseksi.

"Kaikki tulevat kuulluksi yhteisössämme, olen tyytyväinen tilanteeseen."

"En koe yhteisiin asioihin vaikuttamista mahdolliseksi."

Sama yhteisö - eroavat sisäiset mallit

H3: Joo. Mites sitte sun mielestä täällä teidän koulussa kehitetään tätä työyhteisön toimintaa tai tätä toimintakulttuuria yhdessä?

Luokanopettaja: No -- tuntuu, että se tahtoo jäädä vähän sitte työntekijöitten aktiivisuuden varaan, että et se jää vähän semmoselle tolalle, että no kyllähän tässä ollaan ammattilaisia ja, ja mieltikääpä miten, miten teette.

H3: Et pallo annetaan teille?

Luokanopettaja: [Nii.] Mikä tavallaan, se on ihan hyvä että annetaan sitä tilaa miettiä, että että miten tää asia järjestetään, mutta sitten taas on, kyllä mää toivon myös semmosta selkeyttä ja jämäkkyyttä siihen johtamiseen, että on sitten oikeesti joku joka sanoo, että "näin tehdään" - mutta perustellusti. "

H3: Ootko sä, ootko sä paljon vastuuta vai?

Aineenopettaja: No mielestäni kyllä, mutta siis nyt ((naurahdus)), nyt tota, nyt on vähän tuntunu esimerkiks tänä vuonna siltä että, että kun jotain sanoo, että hei, täs ois tämmönen mitä pitäis tehdä, niin sitte se lankeaa niinku itselle, niin tulee vähän sellain olo, että nyt en vissiin ehkä kauheesti enää viitti sanoa ((naurahdus)) mistään asiasta. Vaikka en mielestäni niinku kauheen sillä tavalla kriittisesti sano vaan ihan niinku, niinku ystävällisesti, et hei tää uus ops esimerkiks vaatii meiltä tämmösiä asioita, että nää pitäis tehdä. Ni sit et no voisitko miettiä.

H3: Nii. Onks siinä yleensä sit aina samat, samat tyypit, jotka tavallaan, joille kaatuu tai kaadetaan tai jotka ottaa just sit enemmän-

Aineenopettaja: No on aika usein.

"Jotkin päätökset ovat liikaakin opettajien vastuulla."

"Voisin vaikuttaa enemmän, mutta tiedän sen kasvattavan työtaakkaani."

“Päätän itse omasta opetuksestani.”

Aineenopettaja: No mä pystyn vaikuttamaan tohon mun omaan, omaan opettamiseen ja siitä kuinka mä sen teen. Sitä ei tuu, ei oo tullu, ainakaan tähän asti, kukaan mulle neuvoon että miten, (--) mitä mun pitää opettaa. Et siinä mulla on kyllä ihan täällä silleen vapaat tavat toimia.

Aineenopettaja: --semmoset hommat mitkä on paljon lisääntyny niin vähän mua tuppaa stressaamaan, että ku sitä vaan haluais opettaa sitä omaansa juttuaan, mutta kun tää koulu on nykyään paljon monimutkasempi paikka ku silloin kaksyt vuotta sitte.

“Käytänteiden muuttaminen on raskasta.”

Aineenopettaja: Se on hankala, noi kuulostaa hirveen kivoilta noi uuden opsin ajatukset, tuollaset monialaiset ajatukset, mutta, mutta se, että mitenkä sen tähän käytännön aikatauluihin niin kiinnittää, niin se on kyllä tosi haastavaa. -- sitte se, että tavallaan niinku johonki kohtaan nyt sitte sovitaan jotain ja niinku joku uus rakenne, ni se vaatii, niinku tosiaan näitten rakenteiden miettiminen vaatii niin järkyttävän työmäärän, että, että sitte sen tarvis olla jotain niinku oikeesti tosi loistavaa ((naurahdus)), että sen viittis niinku nähdä sen vaivan.

“Ulkopuolelta määrätään mitä kehitetään ja miten.”

Aineenopettaja: Must ois kiva, että sieltä ei tehdä, ei vaan sellasia et heitetään, et tehkää jotain, mutta ei kerrota sen paremmin. Pistetään se niinku kaikki kehittäminen, suunnitteluki, niinku meidän tehtäväks. Mikä lisää työtä, kaikenlaisia tämmösiä projekteja, mitkä lisää töitä, muttei niistä kuitenkaan mitään lisäkorvausta anneta. Et silleen se työ jotenki on muuttunut. Et aika paljon voidaan vaan lyödä, lyödä, et teidän tehtävä on tehdä näin.

Aineenopettaja: En mä tiedä, sitähän jotkut varmaan ne jotka näitä opsia on halunnu et tämmöstä tehdään, nii olis ihan kiva kun ne myöskin tulis kertoo mitä ne tarkoittaa sillä.

“OPSissa on hyviä ideoita, mutta en ymmärrä sitä täysin.”

Luokanopettaja: No minun mielestä siellä uudessa opsissa on sillai hyviä ideoita, et siellä on niinku sitä laaja-alaista osaamista korostetaan, mikä on mun mielestä tärkeitä. Ja sitte myös niitä digitaitoja ja sitä toiminnallisuutta, että mun mielestä ne on tärkeitä juttuja, mutta sitten osa siellä tekstissä on semmosta, että minä en suoraansanottuna ymmärrä siitä että mitä se tarkoittaa. Mutta tää on kuitenkin pääsääntöisesti hyvä opsi minun mielestä.

Mitä halutaan olla ja mihin mennä?

Vision

luominen
Keskustelu-
kulttuuri

Mitä resursseja tarvitaan (aika, rakenteet)

Tiimit

Tapaamisaika
Läpinäkyvyys
Johtaminen

Millaisia aktiviteetein kohti visiota?

Yhteisöpäivät

Toisten työhön
tutustuminen
Pedagogiset
kokeilut
Muut kokeilut
esim.
vanhempainillat

Millaisia tuloksia? Mitä kehitetään edelleen?

Data, näyttö

Palaute
Vuosisuunnitelma

